

Grootfamilies in Suriname en Drenthe

Aan de hand van haar levensverhaal, begonnen in Suriname en voortgezet in Nederland, beschrijft Tjin A Djie het belang van familie, van familie als systeem. De 'grootfamilie' staat als een beschermende jas om de patiënt heen, ieder familielid heeft z'n eigen rol. Bedoeld voor de jeugdhulpverlening, maar het idee geldt net zo goed voor de psychiatrie.

Met 'beschermjassen' maakt de hulpverlening gebruik van het 'zelfhelend vermogen' van familie, zowel in collectieve systemen, zoals bij niet-westerse migranten, als in individuele systemen zoals in Nederland. Het grappige is dat datzelfde onderscheid tussen collectieve en individuele systemen ook in de Nederlandse cultuur voorkomt. Hulpverleners in Drenthe herkennen de verschillen. Op 'het zand' wonen de autochtone Drenten, de oorspronkelijke bewoners. De 'veenbewoners' zijn van oorsprong nomaden. Elke groep heeft z'n eigen cultuur en dialect. Daarbij horen verschillende loyaliteiten en ook verschillende rollen die een persoon binnen het familiesysteem heeft. De 'veners' zijn recht voor z'n raap, direct, hebben een weerstand tegen autoriteit. De mensen van het zand benoemen dingen met een omweg. Hulpverleners kunnen die kennis gebruiken in het maken van contact met hun klanten.

Tjin A Djie ontdekte dat Drentse veenfamilies lijken op Surinaamse families. Het is in Drenthe – en in Suriname – heel gewoon dat oma of tante meekomt naar de dokter. In de jeugdzorg werkt dat heel goed. Zonder de ouders tekort te doen, staan ze op enige afstand. Dat geeft lucht, er kan meer gezegd worden.

De uitgebreide 'grootfamilie' inspireerde Tjin A Djie tot de ontwikkeling van 'beschermjassen'. Mensen in de uitgebreide familie steunen elkaar in verschillende aspecten, in allemaal verschillende fases. Oma troost met eten, tante maakt nichtje wegwijs op het gebied van seksualiteit, bij neef kun je terecht met moeilijkheden op school, elke nieuwe fase met de bijbehorende angsten vindt plaats onder de beschermende omhulling van de groep: beschermjassen.

En hoewel het voor de jeugdhulpverlening duidelijker is, kan de gedachte van een grotere 'familie' die om de persoon heen staat ook in de psychiatrie goed werken. Een systeem als 'Eigen kracht' is op die gedachte gebaseerd. De hulpverlening verleent hulp via familie, volgens de patronen van de familie en bereikt meer. En inspirerend boekje!

Annemiek de Kruif – yn@epsilon.org